

Kaupunkitekniiikan keskus
Lisa Nora
Suunnitteluinsinööri
PL 41
Tekniikantie 15
02150 Espoo

Viite

MONIKONAUKEAN PUISTOSUUNNITELMAT 7518/200 ja 7518/201 LEPPÄVAARAN URHEILUPIISTO LEPPÄVAARA 51

Espoon Kaupunkitekniiikan keskus pyytää Espoon kaupunginmuseon lausuntoa Leppävaaran Urheilupuiston Monikonaukean puistosuunnitelmaan, joka koostuu pääsuunnitelmista 7518/200 ja 7518/201. Espoon kaupunkimuseo lausuu hankkeesta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta seuraavan.

Kaupunkitekniiikan keskus suunnittelee Leppävaaran Urheilupuiston laajentamista nykyiselle peltoalueelle Gruvbergetin kallion ja Monikonpuron länsipuolelle kahdella vierekkäisellä täysimittaisella jalkapallokentällä. Kentät on suunniteltu ympäröitäviksi 4 metriä korkealla aidalla, ja niitä valaisemaan suunnitellut valonheittimen pylväät ovat 20 metriä korkeat. Kentät on tarkoitus toteuttaa kahdessa vaiheessa niin, että ensin toteutetaan toinen, idemmäksi suunniteltu, ja seuraavassa vaiheessa toinen läntisempi kenttä.

Lausunnossaan Leppävaaran Urheilukentän asemakaavasta 15.10.2019 Espoon kaupunginmuseo totesi muun muassa näin:

Monikonpuron länsipuolelle keskelle viljelyaukeaa on merkitty ohjeellinen pelikentälle varattu alueen osa (ur), joka on noin kaksi kertaa isompi kuin olemassa oleva Gruvbergetin länsipuolella oleva kenttä. Merkinnällä VU-1 (Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue, jolla on erityisiä maisema- kulttuurihistoriallisia arvoja) pyritään turvaamaan alueen arvoja määräyksen lisäpykälällä (4§). Sellainen kenttä, jossa ei ole avoimen maisematilan hahmottumisen estäviä tai kulttuurimaiseman luonteeseen sopimattomasti korostuvia aitoja, valaisimia, katoksia tms. rakenteita, lienee kuitenkin hankala toteuttaa siten, että ne samalla täyttävät urheilukentän vaatimuksia.

...

Urheilukentän osoittaminen peltoaukealle on ongelmallinen. Maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön ominaispiirteet viljelyaukeana turvaa parhaiten Monikonpuron länsipuolisen alueen osoittaminen merkinnällä MA-1 (Maisemapelto tai -niitty. Alue hoidetaan maataloudessa käytetyin menetelmin, jotka säilyttävät alueen avoimen luonteen.). Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa korostuu jäljellä olevien avoimien peltoaukeiden merkitys virkistysalueina. Espoon

kaupunginmuseo esittää, että kaavaehdotus kehitetään yllä osoitettuun suuntaan.

Alue on maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä, kohde nro 15 Uudenmaan liiton inventoinnissa ”Missä maat on mainiommat”, sekä paikallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä, kohde nro 94 Espoon kaupunginmuseon inventoinnissa ”Espoon rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema”. Laajat viljelyaukeat ovat oleellinen osa historiallisesti kerroksellista entistä Kilon kartanomaisemaa. Suunniteltujen kenttien välittömässä läheisyydessä Monikonpuron itäpuolella sijaitseva muinaisjäänösalue kaivoskallio Gruvberget on erityisen altis rakentamisen ja käytön aikaisen lisääntyneelle kulutukselle. Sen sijaan suunnittelualueen läheiset muinaisjäänökset Västerängenin kolme varhaismetallikautista röykkiötä, Leppäsillanpuiston varhaismetallikautinen asuinpaikka ja Monikon kivikautinen asuinpaikka sekä keskiaikainen kylätontti sijaitsevat sen verran etäällä suunnitelluista kentistä, että suoraa vaikutusta suunnitelmalla niihin ei ole. Monikonaukean uusien kenttien avaamisen seurauksena lisääntyvä käyttäjäkunta on kuitenkin vaarana aiheuttaa myös kulutuksen lisääntymistä kohteilla, samoin kuin mahdolliset rakentamiseen liittyvät kuljetukset muinaisjäänösten läheisyydessä.

Suurin vaikutus maakunnallisesti arvokkaalle kulttuuriympäristölle kohdistuu avoimeen peltoaukeaan, josta nyt lohkotaan suuri osa. Itse kentät eivät kauempaa tarkasteltuna todennäköisesti erotu maanpinnan tasolta hyvin vahvasti viljelysmaisemassa, mutta kylläkin seitsemän – kymmenen metriä korkeammalla tasolla kulkevalta Turuntieltä, ja sen vierellä kulkevalta kevytliikenneväylältä. Neljä metriä korkeat aidat katkaisevat näkymät avoimeen maisemaan, mutta varsinkin iltahämärässä ja talvisaikaan suurin vaikutus tulee aiheutumaan kenttien valaistuksesta. Itse kenttien rakentaminen vähentää viljelykelpoisen peltoalan kokoa, varsinkin jos uusia ulkoilupolkuja toteutetaan ottamatta eheän peltoalan tarve huomioon.

Espoon kaupunginmuseo katsoo, että kulttuuriympäristön huomioon ottaminen kuten asemakaavan §4 edellyttää vaatii erityistä huolellisuutta kenttien aitojen ja valaistuksen suunnittelussa. Huomiota on kiinnitettävä varsinkin valaisimien malliin ja toimintaan, jotta hajavaloa syntyy mahdollisimman vähän. Aitojen näkyvyyttä on pyrittävä minimoimaan kiinnittämällä huomiota niiden rakenteeseen ja väriytykseen.

Espoon kaupunginmuseolla ei ole suunnitelmiin enempää huomauttamista.

Maarit Henttonen
museonjohtaja
etunimi.sukunimi@espoo.fi

04.11.2020

5526/10.03.01/2020

Vaihde 09 816 21

Tryggve Gestrin
intendentti
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Liitteet

Tiedoksi

Museovirasto
ELY-keskus